

FSS remissvar angående betänkandet Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen – En ny huvudregel (SOU 2023:69)

Föreningen Sveriges socialchefer (FSS) har på remiss för yttrande fått betänkandet Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen – En ny huvudregel (SOU 2023:69) från Justitiedepartementet. Yttrandet ska inkomma till Justitiedepartementet senast 12 januari 2024.

Om FSS

FSS är en partipolitiskt obunden förening som företräder cirka 400 socialchefer i landet. Utifrån vår profession och tillgänglig kunskap verkar vi för utveckling av den svenska välfärden.

Om betänkandet

I betänkandet har behovet av förbättrad informationsdelning för brottsbekämpningen kartlagts och det har undersökts hur informationsdelningen på ett rättssäkert sätt kan öka.

FSS synpunkter i korthet

Sammantaget uppfattar FSS att förslagen innebär en stor förändring för myndigheter som omfattas av den nya regleringen. Den nya regleringen har främst riktat in sig på att myndigheter ska lämna information om den anses vara utav intresse för brottsbekämpningen utan föregående begäran från en brottsbekämpande myndighet.

Utredningen har resulterat i förslag på en ny lag om skyldighet att lämna uppgifter till brottsbekämpande myndigheter som huvudsakligen ska gälla för myndigheter och skolor. Skyldigheten att lämna uppgifter innebär att den sekretess och tystnadsplikt som finns bryts, vilket i praktiken innebär att det kommer att råda uppgiftsskyldighet, med eller utan begäran, för bland annat skolor. Kontaktuppgifter ska med andra ord alltid lämnas ut, oavsett om de är sekretessbelagda eller inte. Med kontaktuppgifter avses uppgifter för att lokalisera, identifiera och kontakta en person.

Det föreslås även en ny huvudregel i offentlighets- och sekretesslagen samt förslag på författningsändringar i densamma som kommer att göra det enklare och mer effektivt att ge ut information.

FSS ser positivt på åtgärder som leder till att förebygga och bekämpa brott och ställer sig positiv till förslagen om uppgiftsskyldighet för socialtjänsten. FSS anser att det finns risker med en uppgiftsskyldighet utan föregående begäran för skolan och motsätter sig detta förslag.

FSS efterfrågar samtidigt förtydliganden gällande särskilt skyddsvärda uppgifter samt vidare utredning av sekretesskydd för uppgiftslämnare.

FSS delar utredningens bedömning att det behövs såväl förenklingar av den befintliga lagstiftningen som förbättrade rättsliga möjligheter för socialtjänsten att lämna ut uppgifter till brottsbekämpningen. Samtidigt anser FSS att det är viktigt att en ökad informationsdelning inte leder till ett lägre förtroende och lägre tillit för socialtjänsten eller påverkar socialtjänstens möjlighet att utföra sitt huvuduppdrag.

Enligt FSS behövs det vägledning och/eller förtydligande på nationell nivå eftersom det kan vara svårt för enskilda tjänstepersoner att bedöma vissa rekvisit i lagstiftningen, till exempel när ett utlämnade av uppgifter kan anses bidra till att förhindra brott, eller kring den straffrättsliga bedömningen av vilket brott som uppgiften avser och vilken straffskala som är tillämplig.

Utifrån FSS uppfattning kan en tydligare lagstiftning tillsammans med insatser för att öka kunskapen kring sekretesslagstiftningen, genom till exempel en nationell vägledning och utbildning, leda till en förändring där tjänstepersoner kan vara tryggare i sitt uppgiftslämnande utan oro att av misstag lämna ut för mycket information och riskera påföljder.

Skolan

FSS ställer sig positiv till ett ökat uppgiftslämnande till brottsbekämpningen även från skolan. Vidare ställer sig FSS positiv till ny reglering, som till exempel lagstadgad samverkan, för att på annat sätt än genom en uppgiftsskyldighet åstadkomma att mer uppgifter lämnas från skola till brottsbekämpande myndigheter.

FSS ställer sig frågande till förslag om uppgiftsskyldighet utan föregående begäran för skolan som föreslås i utredningen. Utifrån FSS uppfattning kan påverkan på skolans möjlighet att utföra sitt uppdrag riskera att bli oproportionerligt stor om uppgiftslämningen ska ske genom en uppgiftsskyldighet utan föregående begäran. En uppgiftsskyldighet riskerar att påverka elever, barn och vårdnadshavares förtroende för och tillit till skolan.

Särskilt skyddsvärda uppgifter

FSS ser det som positivt att det införs en intresseavvägning för de uppgifter som kan anses vara särskilt skyddsvärda, till exempel uppgifter som skyddas av sekretess eller tystnadsplikt. Det bör emellertid förtydligas vilka uppgifter som ska anses som särskilt skyddsvärda. Det är en självklarhet att uppgifter som skyddas av sekretess eller tystnadsplikt ska anses som särskilt skyddsvärda och det finns ingen definition i lag om vilka uppgifter som är särskilt skyddsvärda. Det finns därför en risk att myndigheter förhåller sig olika till benämningen särskilt skyddsvärda uppgifter vilket kan leda till att intresseavvägningar ger olika resultat beroende på vilka uppgifter som anses som särskilt skyddsvärda.

Sekretesskydd för uppgiftslämnare

FSS vill särskilt uppmärksamma behovet av en utredning gällande sekretesskydd för tjänsteperson som lämnar uppgifter då uppgiftsskyldigheten annars riskerar att sätta enskilda tjänstepersoner i en utsatt position. FSS anser att det bör utredas om det kan sekretesskyddas vem som lämnar uppgiften samt om/vilka sanktioner som kan bli aktuella för den som inte uppfyller uppgiftsskyldigheten.

Barnkonsekvensanalys

Genom barnkonventionen har Sverige åtagit sig att säkerställa alla barns rättigheter enligt konventionen. Barnets bästa ska vara vägledande i alla frågor som rör barnet och även vid eventuella inbördes konflikter mellan de olika rättigheterna i konventionen eller i andra avtal gällande mänskliga rättigheter. De olika förslagen i utredningen kan bidra till att skydda barn på olika sätt. Genom att fler myndigheter både har kunskap och kan samverka i syfte att förebygga och bekämpa brott, kan bidra till att säkra barns rätt till en trygg och stabil uppväxt.

Emellertid ser vi risker genom att till exempel uppgiftsskyldighet riskerar att påverka elever och barns förtroende för och tillit till myndigheter, såväl socialtjänst som skola.

För Föreningen Sveriges socialchefer

Monica Persson, ordförande

Föreningen Sveriges socialchefer är en partipolitiskt obunden förening som verkar för utveckling av den svenska välfärden. Vi bedriver påverkansarbete inom socialpolitiska frågor och arrangerar den årliga konferensen Socialchefsdagarna.